

ÇOCUĞUN EĞİTİMİ SADECE ANNEYE BIRAKILMAMALIDIR¹

Prof.Dr. Mehmet Zeki AYDIN²

Çocuk eğitiminde annenin rolü inkar edilemez. Çocuğun eğitiminde annenin çok etkili olması, babanın çocuk eğitiminde sorumluluğunun az olduğunu göstermez. Sanıldığı gibi, babanın çocuğu ile ilgilenmesi için onun büyümesini beklemek gerekmez.

Geleneksel olarak annelerin çocuk bakımında önemli rolü vardır. Buna rağmen çocuk eğitimi ve bakımı anne babaların her ikisinin de karşılıklı sorumluluk paylaşımı ile yürütmesi gereken bir durumdur. Özellikle annenin bebeklik dönemindeki yeri tartışılmaz olmakla birlikte uygun baba modelinin varlığı çocuğun her dönem için sağlıklı, gelişmesine yardımcı olacaktır.

Çalışma ve şehir hayatında babaların çocuklarını az görmesi, çocukların eğitim ve bakımını tamamen annenin üzerine bırakması hem anneler hem çocuklar açısından büyük sorunlara yol açmaktadır. Anneler bu durumda çocuğa uygun eğitim ve disiplini vermekte zorluk çekerken (babanın desteği olmadığı için), çocuklar da babalarını seyrek gördükleri ve babanın etkinliğini hissetmedikleri için bazı psikolojik sorunlara girmektedirler. Bu durum anneyi ve çocuğu etkilemektedir. Anneler evin sorumluluğu, çocuğun bakımı gibi konularda yalnız kalıp strese girmektedirler. Ayrıca sürekli duygusal destek, sevgi ihtiyacı hisseden çocukta da bazı davranış ve duygusal sorunlar oluşabilmektedir. Mümkün olduğunca babanın da hamilelikten itibaren bu konuda anneye gerekli psikolojik destek sağlaması gerekir. Babanın anneye verdiği destek, çocuklara ayırdığı zaman, çocuk eğitimine doğrudan veya dolaylı katılımı birçok sorunu oluşmadan engellemektedir.

Çocuğun babasıyla olan ilişkisi, özellikle hayatının ilk beş yılında çok önemlidir. Çoğu baba, küçük bebekten ürker ve bu yüzden uzak durmaya çalışır. Halbuki babalık da annelik gibi çocuğun doğduğu andan itibaren başlar. Bundan, babanın annenin yerini alarak, onun yerine mamasını yedirmesi, altını temizlemesini kastetmiyorum. Bu iki eşin kendi aralarındaki anlayışa bağlıdır. Burada benim kastettiğim, babanın çocukla ilgilenmesi, sevmesi ve duygusal bir bağlantı kurmasıdır.

Baba ile çocuk arasında iyi ilişkilerin temeli, bebeklik döneminde atılır ve bu günler bir daha geri gelmez. Baba, “Şimdi zamanım yok, daha sonra onunla ilgilenirim.” derse, kendini

¹ Bu makale, **Gözyaşı**, Konya Mayıs 2005, sayı:42, ss.12-13’de yayımlanmıştır.

² www.mehmetzekiaydin.com Email:mzekiaydin@mynet.com

aldatmaktan başka bir şey yapmış olmaz. Göz açıp kapayana kadar “ufacık bebek” okula başlayıverecek, birinci sınıfa başlayacak ve birden yetişkin bir genç oluverecektir. Ergenlik ve gençlik yaşında da çocuklar, babalarıyla pek yakın ilişkiye geçmek istemezler. Artık çok geç kalınmıştır. Baba, çocuğu ufakken onunla ilgilenmediği için, çocuk da büyüdüğü zaman babasının sözleriyle ilgilenmeyecektir. Baba ile çocuk, birbirlerine yabancı olacaklardır. Baba ile gençlik dönemindeki çocuğun arasındaki gelişecek bağ, büyük ölçüde çocuğun okul öncesi yıllardaki ilişkiye bağlıdır. Bu da daha bebeklik dönemindeki ilişkiyle belirlenir.

Bir çocuğun, babasıyla birlikte yapmaktan hoşlanacağı çok çeşitli şeyler vardır. Siz bunların içinden, yapmaktan hoşlanacağınız şeyleri seçin. Zevk almadan yapacağınız şeyler, çocuğa o aradığı "birliktelik" duygusunu vermeyeceği için, boşuna zaman harcamış olursunuz. Çocuğunuzla birlikte yapabileceğiniz birkaç şey şunlardır: resim yapmak, kumla oynamak, parka veya çocuk bahçesine gitmek, denize gitmek, sandala binmek, arabayla gezmek, alışverişe çıkmak, sokakta dolaşmak, yerden taş vb. toplamak, karıncaları seyretmek, hayvanat bahçesine gitmek.

Baba çocuk ilişkisinin en iyi olduğu yerlerden biri de çocuk parklarıdır. İşin tuhafı, çocuk parklarında genellikle anneler vardır da, babalara pek rastlanmaz. Oysa çocuğunuz parka babanın götürmesi çok daha akla yatkındır, Siz kitabınızı, derginizi okurken çocuğunuz da oyun oynayacak ve sizin orada olduğunuzu bilmek bile onu mutlu etmeye yetecektir. Üstelik demirlere tırmandığı, sallandığı, kaydırdan kaydığı zamanlar, "Baba, bak ne yapıyorum!" diye başarısını size kanıtlayabilmesi çocuğun kimlik duygusunu geliştirecektir.

Günümüz şartlarında babalar öyle yoğun bir çalışma içine girdiler ki, çocuklarına hemen hiç zaman ayıramaz oldular. Babalar genellikle şöyle düşünüyorlar: "Bunca çalışmamın nedeni, aileme iyi bir hayat düzeni sağlamak. Çocuklar biraz daha büyüsünler, o zaman durumumuz da daha düzelir ve onlarla ilgilenirim." Oysa çocukla asıl ilgilenilmesi, ilişki kurulması gereken yaş, okul öncesi yaşlarıdır.

Çocuk farkında olmadan anne babasını örnek alır. "Bugün babamın izin günü. Onu iyice gözlemleyeyim de ondan sonra taklit edeyim." diyen bir çocuk yoktur. Babanın işi ne kadar başından aşarsa aşsın her akşam oğluna on dakika masal okumalıdır. Aynı şekilde cumartesi veya pazar günü bir saatini oğluna ayırmalıdır. Çocuğuyla beraber olmalıdır baba. Bunun en iyi yolu ikinizin birlikte yapacağınız "birşeyler" dir. Bu "birşeyler" her babanın tavrına, hayat biçimine, beğenilerine göre değişebilir, ama mutlaka vardır. Oğlunuzla beraber alışverişe çıkmak bile çocuk için büyük deney ve gözlem konusudur. Hafta sonları da çocuğunuz bir

yerlere götürün. Bu gezmeler hem aranızdaki ilişkiyi güçlendirir, hem de onun bilinçli olmadan sizi örnek almasını sağlar. Hafta sonları bir saatinizi ayırıp çocuğunuzu götürebileceğiniz yerler itfaiye istasyonu, polis karakolu, matbaa, kaynakçı dükkanı, kitaplık, banka, pazar, havaalanı, ayakkabı tamircisi, dökümhane, pasta fırını, postahane gibi yerlerdir. Çocuğunuzu mutlaka götürmeniz gereken yerlerden birisi de kendi işyerinizdir. Çocuğunuza çalıştığınız yeri gösterin. Fabrika, çiftlik, devlet dairesi gibi gezilebilecek bir yere dolaştırın. Ne iş yaptığınızı üç yaşındaki bir çocuğun anlayacağı bir dille anlatın. Çocuk, annesiyle birlikte olduğu için gün boyunca onun ne yaptığını bilir. Babasının da ne iş yaptığını, bu işin nasıl olduğunu bilmesi gerekir.

En meşgul babalar bile öğle tatilinde veya kısa bir aralıkta eve telefon ederek çocuklarıyla birkaç şey konuşabilirler. Bu onların çocuklarıyla ilgilendiklerini, onu sevdiklerini çocuğa kanıtlayan bir olaydır. Çocuğunuza kartpostal da gönderebilirsiniz. Küçük çocuklara postadan bir şey gelmesi kadar sevindirici ve kişilik verici bir durum olamaz. Babalar genellikle bir başka şehre gittiklerinde çocuklarına kartpostal yollamayı ya da telefon etmeyi düşünürler. Halbuki sabahları evden işe giden babalar da çocukların gözünde "başka bir yere gitmiş" tirler. Bu ufak ve zaman almayacak ilgiler çocuğunuzla sağlam bir ilişki kurmanızı sağlar.

Çocuk eğitiminde anne baba eşit sorumluluktadır ve bunu paylaşmalıdırlar. Ancak, anneye düşen rolün babanınkinden ayrıldığı durumlar da vardır. Böyle durumlarda anne ile baba birbirlerinin yerini tutamazlar. Yetişmekte olan bir çocuğun örnek alabileceği bir "kadın", bir de "erkek" modeline ihtiyacı vardır. Anne veya baba, bu rollerin ikisini birden oynayamaz. Çocuk yetiştirirken, sadece babanın yapabileceği bazı şeyler vardır ki, baba bunları yerine getirmediği takdirde, karısı -ne kadar iyi bir anne olursa olsun- bu görevi üstüne alamaz.